

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดแนวทางและขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร การวัดตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่เป็นผู้ประกอบการ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200,679 ราย ซึ่งมีกิจการอยู่ในพื้นที่ 50 เขตในกรุงเทพมหานคร (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รวบรวมโดยกองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2542)

ประเภทธุรกิจ	ราย
อุตสาหกรรมการผลิต	47,036
การขายส่ง	14,678
การขายปลีก	68,332
ภัตตาคาร / โรงแรม	22,302
การบริการ	48,331
รวมทั้งสิ้น	200,679

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541 : หน้า 24) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จากจำนวนประชากร 200,679 คน ในที่นี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบ่งประชากรที่เป็นผู้ประกอบการ SMEs ในกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตต่างๆ 50 เขต แล้วใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มเขตมาจำนวน 1 ใน 3 ของเขตทั้งหมด 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนเขตทั้งสิ้น 17 เขต คือ

1. เขตบางกะปิ	2. เขตสัมพันธวงศ์	3. เขตลาดพร้าว
4. เขตบางเขน	5. เขตบางรัก	6. เขตปทุมวัน
7. เขตพญาไท	8. เขตห้วยขวาง	9. เขตพระโขนง
10. เขตดินแดง	11. เขตสาทร	12. เขตจตุจักร
13. เขตคลองเตย	14. เขตดอนเมือง	15. เขตบางแค
16. เขตจอมทอง	17. เขตสะพานสูง	

2. ใช้วิธีสุ่มแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) ให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละเขตเท่าๆ กัน คือ เขตละ 24 ราย ทั้งหมด 17 เขต

3. ใช้การสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการ SMEs ออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามประเภทกิจการ คือ

- อุตสาหกรรมการผลิต
- กิจการขายส่ง
- กิจการขายปลีก
- กิจการบริการ

4. ใช้วิธีสุ่มเลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างจากแต่ละเขตครบตามจำนวนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจำแนกตัวแปรเป็น 2 ประเภท ตามสมมติฐาน 5 ข้อดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1 ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการ SMEs

ตัวแปรตาม

1. การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อการประชาสัมพันธ์จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 2 ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีทัศนคติต่อข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการ SMEs

ตัวแปรตาม ทัศนคติที่มีต่อข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 3 ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการ SMEs

ตัวแปรตาม การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 4 ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีความพึงพอใจในปริมาณของเนื้อหา ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการ SMEs

ตัวแปรตาม

1. ความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อการประชาสัมพันธ์จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ระดับความพึงพอใจเนื้อหาข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารกับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ SMEs มีความสัมพันธ์กัน

ตัวแปรอิสระ การเปิดรับข่าวสารของผู้ประกอบการ SMEs

ตัวแปรตาม การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารต่างๆ รวมทั้งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วย คำถามแบบ ปลายปิด เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรและสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคำถามในแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิด จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดที่เกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ SMEs ประกอบด้วย

2.1 ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- สื่อมวลชน จำนวน 8 ข้อ
- สื่อบุคคล จำนวน 2 ข้อ
- สื่อเฉพาะกิจ จำนวน 6 ข้อ
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ข้อ

2.2 ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีต่อ ข้อมูลข่าวสารของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในเรื่องต่างๆ จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ SMEs ในเรื่อง

1.1 ความพึงพอใจเนื้อหาข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจำนวน 16 ข้อ

1.2 ความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 5.2.1 สื่อมวลชน จำนวน 8 ข้อ
- 5.2.2 สื่อบุคคล จำนวน 2 ข้อ
- 5.2.3 สื่อเฉพาะกิจ จำนวน 6 ข้อ

5.2.4 สီอิล็กทอรอนิก จำนวน 3 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมกับผู้ช่วยวิจัย โดยมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามนั้นก่อนออกเก็บข้อมูลจริงทุกครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการ SMEs ในการเสียสละเวลามาตอบแบบสอบถามจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จาก 17 เขตในกรุงเทพมหานครที่สุ่มได้ (ตามวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง) ซึ่งจะใช้วิธีให้ผู้ประกอบการ SMEs เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองและถ้ามีคำถามที่ผู้ประกอบการ SMEs สงสัยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะช่วยอำนวยความสะดวกในการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับคำถามให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ทุกราย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามได้กระทำดังนี้

1. หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปทดลองใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อบกพร่องของคำถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษา (Wording) และความชัดเจน

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pre-test) กับผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่ถูกคัดเลือกแต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงได้จำนวน 40 คน แล้วนำคำตอบในแบบสอบถามเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ทรรศนคติที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจในปริมาณของเนื้อหา มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541 : หน้า 50)

ผลจากการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability) จากแบบสอบถามแบ่งได้เป็นดังนี้

	Alpha-Coefficient
1. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์	= 0.9659
2. คำถามเกี่ยวกับความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารประเภทต่างๆ	= 0.9761
3. คำถามเกี่ยวกับทัศนคติ	= 0.9451

4. คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ = 0.9786
 5. คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสาร = 0.9635
 6. คำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ = 0.9575

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทุกตอนอยู่ในระดับสูงมาก จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้เลยโดยไม่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

หลักเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งให้คะแนนดังนี้

ไม่เคยเปิดรับเลย	=	1	คะแนน
นานๆ ครั้ง (1-3 ครั้ง / เดือน)	=	2	คะแนน
ตามสมควร (4-6 ครั้ง / เดือน)	=	3	คะแนน
บ่อย (7-9 ครั้ง / เดือน)	=	4	คะแนน
บ่อยที่สุด (10 ครั้งขึ้นไป / เดือน)	=	5	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสารในระดับต่ำมาก

คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสารในระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสารในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสารในระดับสูง

คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับสารในระดับสูงมาก

2. ความคิดเห็นที่มีต่อข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยใช้คำถามประเมินค่า 5 ระดับ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งคะแนนเท่ากับ	1
ไม่เห็นด้วยคะแนนเท่ากับ	2
ไม่แน่ใจคะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยคะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยอย่างยิ่งคะแนนเท่ากับ	5

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็น

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49 มีความคิดเห็นทางลบมาก

คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49 มีความคิดเห็นทางลบ

คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49 มีความคิดเห็นเป็นกลาง

คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49 มีความคิดเห็นทางบวก

คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.49 มีความคิดเห็นทางบวกมาก

3. ระดับการใช้ประโยชน์ข่าวสาร โดยในแต่ละข้อจะให้คะแนนดังนี้

ใช้ประโยชน์น้อยที่สุดให้คะแนน	1
ใช้ประโยชน์น้อยให้คะแนน	2
ใช้ประโยชน์ปานกลางให้คะแนน	3
ใช้ประโยชน์มากให้คะแนน	4
ใช้ประโยชน์มากที่สุดให้คะแนน	5

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49 มีการใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49 มีการใช้ประโยชน์น้อย

คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49 มีการใช้ประโยชน์ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49 มีการใช้ประโยชน์มาก

คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.49 มีการใช้ประโยชน์มากที่สุด

4. ระดับความพึงพอใจ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พอใจน้อยที่สุดให้คะแนน	1
พอใจน้อยให้คะแนน	2
พอใจปานกลางให้คะแนน	3
พอใจมากให้คะแนน	4
พอใจมากที่สุดให้คะแนน	5

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ
 คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
 คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49 มีความพึงพอใจน้อย
 คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49 มีความพึงพอใจปานกลาง
 คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49 มีความพึงพอใจมาก
 คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.49 มีความพึงพอใจมากที่สุด

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. สร้างและลงรหัสข้อมูล (Coding)
2. ทำตารางคู่มือการลงรหัสไว้เป็นเอกสารแสดงลักษณะของข้อมูล เพื่อให้เกี่ยวกับการแปรผลข้อมูลในภายหลัง
3. คัดลอกรหัสที่ลงเรียบร้อยแล้วลงในแบบฟอร์มการลงรหัส (General Coding Form) เพื่อนำข้อมูลไปบันทึกลงแผ่นดิสก์เก็ต (Diskette)
4. นำข้อมูลที่บันทึกไว้บนแผ่นดิสก์เก็ตไปประมวลผล โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
 เพื่ออธิบายข้อมูลตามลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ ประเภทกิจการ ลักษณะของกิจการของผู้ประกอบการ SMEs
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)
 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1- 5 ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

1. ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
2. ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
 - ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One -Way ANOVA)

สมมติฐานข้อที่ 2

- ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
- ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One -Way ANOVA)

สมมติฐานข้อที่ 3

- ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
- ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One -Way ANOVA)

สมมติฐานข้อที่ 4

1. ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีความพึงพอใจเนื้อหาข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
2. ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารจากสื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแตกต่างกัน
 - ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One -Way ANOVA)

สมมติฐานข้อที่ 5

- การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)